

روش تولید کدهای همینگ

یک روش تولید کدهای همینگ به این شکل است که بیت‌های چک کننده در لابلای داده قرار می‌گیرند. در این روش اگر داده k بیت باشد کلمه کد تولید شده دارای n بیت است که $n=k+m$ است، m تعداد بیت‌های چک کننده است و برابر است با کوچک‌ترین عددی که در نا مساوی $2^m < n$ صدق کند. اگر بیت‌های کلمه کد تولید شده را بترتیب از b_1 تا b_n بنامیم، روش تولید کلمه کد به صورت زیر است:

۱. بیت‌ها را به ترتیب از ۱ تا n شماره گذاری کنید (1, 2, 3, ...).
۲. شماره بیت‌ها را به صورت باینری در m بیت بنویسید (001, 010, 011, ...).
۳. بیت‌هایی که شماره آن‌ها توانی از ۲ است چک بیت هستند. (بیت‌هایی که شماره آن‌ها به باینری فقط یک بیت یک دارد).
۴. بقیه بیت‌ها با شماره به غیر از توان ۲ بترتیب بیت‌های داده‌ها هستند (بیت‌هایی که شماره آن‌ها به باینری ۲ یا بیشتر از ۲ بیت یک دارد).
۵. هر بیت داده با توجه به شماره آن بیت به باینری حداقل با ۲ یا بیشتر از ۲ چک بیت منحصر بفرد چک می‌شوند.

به عنوان نمونه:

- ا. چک بیت C_1 بیت‌های ۳، ۵، ۷، ۹، ۱۱، ۱۳، ... را چک می‌کند.
- ب. چک بیت C_2 بیت‌های ۳، ۶-۷، ۱۰-۱۱، ۱۴-۱۵، ... را چک می‌کند.
- ج. چک بیت C_4 بیت‌های ۵-۷، ۱۲-۱۵، ۲۰-۲۳، ... را چک می‌کند.
- د. چک بیت C_8 بیت‌های ۹-۱۵، ۲۴-۳۱، ... را چک می‌کند.

برای شرح بیشتر به شکل ۱ توجه کنید.

گیرنده با دریافت کلمه کد $\underline{r}$ با استفاده از روابط نشان داده شده در شکل ۲ قسمت ب، نشانه تشخیص و تصحیح کلمه کد دریافتی را تولید می‌کند. اگر عدد $s = (s_8 s_4 s_2 s_1)_2$ صفر بود آنگاه هیچ خطایی تشخیص داده نشده است. در غیر اینصورت کلمه کد دریافتی حتما دارای خطا می‌باشد. اگر $s \leq n$ باشد یک خطا اتفاق افتاده و s شماره بیت دارای خطا است که $\underline{e} = (e_n e_{n-1} \dots e_3 e_2 e_1) = \text{decode}(s)$ و $\underline{b} = \underline{r} + \underline{e}$ است. اگر $s > n$ باشد، آنگاه بیش از یک بیت خطا وجود دارد و کلمه کد دریافتی قابل تصحیح نیست.

موقعیت بیت		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
بیت‌های کد شده داده		c_1	c_2	d_1	c_4	d_2	d_3	d_4	c_8	d_5	d_6	d_7	d_8	d_9	d_{10}	d_{11}	c_{16}	d_{12}	d_{13}	d_{14}	d_{15}	
پوشش هر چک بیت	c_1	1		1		1		1		1		1		1		1		1		1		
	c_2		1	1			1	1			1	1			1	1			1	1		...
	c_4				1	1	1	1					1	1	1	1					1	
	c_8								1	1	1	1	1	1	1	1						
	c_{16}																1	1	1	1	1	

الف) محل قرارگیری چک بیت‌ها و پوشش هر چک بیت

$$b_i = \begin{cases} c_i, & \text{if } i = 2^j \\ d_{i - \lfloor \log_2 i \rfloor + 1}, & \text{if } i \neq 2^j \end{cases} \quad \text{for } i = 1, 2, \dots, n$$

ب) محل قرارگیری چک بیت‌ها در کلمه کد

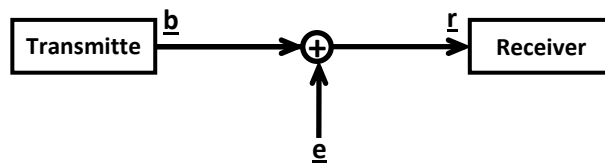
$$c_j = \left(\sum_{\substack{1 \leq i < \binom{n}{2} \\ \text{and} \\ j + 2i - (i \bmod j) \leq n}} b_{j+2i-(i \bmod j)} \right) \bmod 2, \quad j = 1, 2, 4, 8, \dots, 2^m$$

ج) روش تولید چک بیت‌ها

$$\begin{aligned} 0 &= c_1 + c_1 = b_1 + b_3 + b_5 + b_7 + b_9 + b_{11} + b_{13} + b_{15} + \dots \\ 0 &= c_2 + c_2 = b_2 + b_3 + b_6 + b_7 + b_{10} + b_{11} + b_{14} + b_{15} + \dots \\ 0 &= c_4 + c_4 = b_4 + b_5 + b_6 + b_7 + b_{12} + b_{13} + b_{14} + b_{15} + \dots \\ 0 &= c_8 + c_8 = b_8 + b_9 + b_{10} + b_{11} + b_{12} + b_{13} + b_{14} + b_{15} + \dots \\ &\vdots \end{aligned}$$

د) چک بیت‌ها بر اساس رابطه توازن زوج تولید می‌شوند.

شکل ۱. روش تولید کد همینگ.

الف) دریافت کلمه کد $\underline{r} = \underline{b} + \underline{e}$ توسط گیرنده

$$\begin{aligned} s_1 &= r_1 + r_3 + r_5 + r_7 + r_9 + r_{11} + r_{13} + r_{15} + \dots \\ s_2 &= r_2 + r_3 + r_6 + r_7 + r_{10} + r_{11} + r_{14} + r_{15} + \dots \\ s_4 &= r_4 + r_5 + r_6 + r_7 + r_{12} + r_{13} + r_{14} + r_{15} + \dots \\ s_8 &= r_8 + r_9 + r_{10} + r_{11} + r_{12} + r_{13} + r_{14} + r_{15} + \dots \\ &\vdots \end{aligned}$$

ب) روابط تولید نشانه تشخیص و تصحیح خطا در گیرنده.

$$s = (\dots s_8 s_4 s_2 s_1)_2 = \begin{cases} = 0, & \text{no error detected,} \\ \leq n, & \text{one bit error is considered and } s \text{ is the position of errored bit,} \\ > n, & \text{more than one bit errors are detected and the code is uncorrectable.} \end{cases}$$

ج) روش تشخیص خطا.

if $s \leq n$ then one bit error is considered and s is the position of errored bit, that is $\underline{e} = (e_n e_{n-1} \dots e_3 e_2 e_1) = \text{decode}(s)$, and $\underline{b} = \underline{r} + \underline{e}$

د) روش تصحیح خطا.

شکل ۲. روش تشخیص و تصحیح خطا با استفاده از کد همینگ.